

*Мінгазутдінова Г.**

ПРИЄДНАННЯ ПМР ДО УКРАЇНИ ЯК ШЛЯХ ВИЧЕРПАННЯ ПРИДНІСТРОВСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ

Спільна заява президентів України та Росії навесні 2010 р. стосовно питання врегулювання придністровського конфлікту може стати вступом до територіальних змін у регіоні. Зокрема, якщо офіційна частина заяви включала загальні положення про дотримання територіальної цілісності Молдови, то неофіційна містила коментарі стосовно майбутнього Бессарабії [6]. Так, основною тезою останньої є гіпотетичне входження до складу України незвіданої Придністровської Молдавської республіки, а точніше, її «повернення», оскільки у 1924-1940 рр. ця територія вже являла собою частину Радянської України в якості автономної молдавської республіки. У 1940 р., після приєднання Молдови до складу СРСР, Придністров'я перейшло під юрисдикцію цієї республіки [4]. Нагадаємо, сучасна ПМР є незвіданою державою у складі Молдови та згідно з конституцією Молдови є її частиною, хоча де-факто територія Придністров'я, за винятком кількох сіл, Кишиневом не контролюється. Згідно з переписом населення, станом на 2004 р., на території Придністров'я 31,9% населення складають русифіковані молдавани, 30,3% - росіяни та 28,8% - українці.

Крім приєднання до України, стратегічно можна виокремити ще три варіанти вирішення придністровської проблеми. Першим, але найменш вірогідним є возз'єднання з Молдовою, що після збройного конфлікту 1990-х рр. практично неймовірно. Другий підхід, який навряд чи знайде реалізацію – повна незалежність ПМР, яку визнає Росія. Малоймовірність і такого розвитку подій пов'язана із позицією Заходу та ЄС безпосередньо. Нарешті, останній альтернативний варіант – приєднання до Росії в якості анклаву на кшталт Калінінградської області. На відміну від двох попередніх, він виглядає значно більш матеріально: протягом останнього десятиліття вже відбулося два референдуми стосовно приєднання Придністров'я до Росії, на обох з яких понад 90% висловлювалися на користь входження до складу РФ. (втім, результати обох референдумів визнала лише Росія). Звичайно, навіть входження ПМР до складу Росії в разі їх визнання було би доволі проблематичним, оскільки відсутність спільного кордону між сторонами об'єднання та створення нового закордонного анклаву було би досить витратно [1]. Також слід брати до уваги побажання Румунії стосовно приєднання Молдови до своєї території. З цього приводу віце-президент ПМР висловлювався наступним чином: «Керівництво Молдови націлено на Румунію. Вони відходять до Румунії, це однозначно. Вони ще 1992 року збиралися туди, але через нас в них нічого не вийшло. А еліта Молдови вже тоді була до цього готовою. Були румунські радники, румунська зброя...» [3]. Так це чи ні, але в Кишиневі домінує все ж таки румунська мова (оскільки молдавська вважається діалектом румунської, а переведення письма в Молдові з кирилиці на латиницю ще більше сприяло поширенню такої трактовки. Зміна абетки і називається як одна з причин конфлікту).

Що ж стосується простих придністровців, то вони не мають нічого проти приєднання до Росії або України. Багато з них стомлені невизначеністю з фактором «невизнання», за

* студентка 6 курсу спеціальності «міжнародні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Крушинський В.Ю.

відвертого небажання повертатися до Молдови. Зокрема, в якості аргументів на користь приєднання серед населення можна почути «проросійськість» сучасного курсу України та невелика територія ПМР як для повністю незалежної країни [4].

На сьогоднішній день населення Придністров'я та Молдови ментально є абсолютно різними народами: у першій спілкуються російською (не надто відрізняючись, наприклад, від сходу України), в другій – румунською, відповідно зближуючись із Румунією. З обох сторін Дністру народ відокремився один від одного морально, не надто переймаючись проблемами сусіда. Проте на офіційному рівні у Кишиневі відмовляються визнати той факт, що Придністров'я по суті вже не є молдавською землею. Приєднати до себе ПМР Кишинів може лише силою, чому негайно завадить втручання Росії, яка зберегла в республіці свої війська. Крім того, Росія не надто поспішає забирати собі ПМР. Також зрозуміло, що довічно ситуація з невизначеним статусом тривати не може. Як мінімум з економічної точки зору, ПМР з реальним комплексом проблем у цій галузі в нинішньому своєму статусі надовго не стане. Молдові ж зі своїми європейськими прагненнями так чи інакше доведеться вирішувати проблему з Придністров'ям. Отже, залишається останній варіант – приєднання до України, але й цей варіант вимагає сприяння ряду чинників. Зокрема, поки не буде зрозуміло, чи вийшла Молдова з-під крила Москви та прямує до ЄС або до складу Румунії, ніяких зрушень у проблемі ПМР не буде. Сценарій з конфедерацією ПМР та Молдови вже встиг довести свою неспроможність та навряд чи в майбутньому продублюється. Отже, якщо Молдова остаточно вирішиться стосовно своєї долі – приєднуватися до ЄС або ставати частиною Румунії, постане питання, що робити з ПМР. Тут не можна виключати й того, що Молдова здійснить поворотний крок та відмовиться від претензій на Придністров'я. Саме тоді питання приєднання до України ПМР стоятиме на порядку денному не лише в теорії, а й на практиці. Не слід забувати й про те, що ситуація в Молдові та ПМР постійно є турбулентною та може в будь-який момент змінитися в будь-якому напрямку. Україні в цьому відношенні слід бути готовою до будь-якого розвитку подій, в тому числі й до такого, коли буде гостро поставлено питання, до чієї території приєднувати ПМР.

Література

1. Газета Сьогодні: Україна получит выгоду от присоединения Приднестровья. // <http://correspondent.net/ukraine/politics/1078000>
2. Жмуктенко В. Разморозить Приднестровье. // Профиль. - №34 (152). – 4 сентября 2010г.
3. Золотухина И., Малюта Я. Зачем Украине нужно Приднестровье // <http://www.segodnya.ua/news/14143616.html>
4. Коротков Д. Даешь Приднестровье! // <http://www.segodnya.ua/news/14137900>
5. Собор Е. Кому достанется Молдова? // <http://www.km.press.md/index.php/politica/2282-2010-09-02-19-07-33.html>
6. Филин Г. Россия отдала Приднестровье Украине. // <http://flot2017.com/monitoring.24363>